

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหาร ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของ สเตียร์ส (Steers, 1977, 7-10 อ้างถึงใน กุสุมาวิเศษ, 2548, 13-20) และแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 158 โรงเรียน รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 452 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สูตรคำนวณ กลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน จำนวน 120 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า

1. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากร ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม และด้านลักษณะขององค์กร การดำเนินงานอยู่ในระดับที่มากเช่นกัน

2. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านลักษณะขององค์กร ในเรื่องความชัดเจนของโครงสร้างองค์กรพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 5 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในโรงเรียนอย่างชัดเจน มีโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาที่เอื้ออำนวยให้บุคลากรมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานด้านต่างๆ มอบหมายงาน

ให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมย่อยๆ ตามความชำนาญเฉพาะอย่างของบุคลากร บริหารงานโดยอาศัยกฎ ระเบียบ คำสั่งและแนวปฏิบัติที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการดำเนินงานของโรงเรียน มีระบบการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคลากรทุกระดับอย่างทั่วถึง

3. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านลักษณะขององค์การในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 4 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนติดตามความเคลื่อนไหวและนำเทคโนโลยีมาใช้ มีเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น สื่อ วัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ฯลฯ สำหรับให้ครูนำไปใช้จัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการนำเทคโนโลยีมาใช้ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

4. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ในเรื่องความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 5 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันติดต่อประสานงานและพึ่งพาอาศัยกันอย่างต่อเนื่อง กรรมการสถานศึกษาและชุมชน มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ องค์กรเอกชน ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและผลงานของโรงเรียนแก่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน

5. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ในเรื่องบรรยากาศที่ดีภายในองค์กร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 7 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความไว้วางใจและร่วมงานกับบุคลากรในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ พิจารณาความคิดความชอบของครูด้วยความยุติธรรม ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและสามารถพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติต่อกันด้วยความจริงใจและเกื้อกูลต่อกัน บรรยากาศในโรงเรียนเอื้อต่อการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนให้การสนับสนุนเอาใจใส่และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครู และผู้บริหารโรงเรียนแสวงหาความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากบุคคลอื่นๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ

6. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านลักษณะบุคลากร ในเรื่องความผูกพันต่อองค์การ พบว่าระดับปัจจัยการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 6 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ครูผู้สอนทุกคนเอาใจใส่ในการสอนและติดตามงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของ

โรงเรียน และมีความผูกพันต่อ โรงเรียนและมีความรู้ลึกเป็นเจ้าของ โรงเรียน ปฏิบัติงานได้ตรงตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ โรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรึกษาหารือพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกัน มีการทำงานเป็นทีม และครูผู้สอนสนใจใฝ่หาความรู้และนำแนวความคิดใหม่ๆ มาใช้ ปรับปรุงการเรียนการสอน

7. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านลักษณะบุคลากร ในเรื่องความพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่าระดับปัจจัยการบริหารโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 5 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากคือ โรงเรียนพิจารณา ความคิดความชอบของครูโดยใช้ระบบคุณธรรมและครูผู้สอนปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ ของตน ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน มีแรงจูงใจในการทำงาน และครูผู้สอนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตรงกับความต้องการและ ความสามารถของตน

8. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ในเรื่องความชัดเจนและการกำหนดเป้าหมาย พบว่าระดับปัจจัย การบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 4 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณตามความสำคัญและความจำเป็นในการปฏิบัติงานของแต่ละแผนงาน/ โครงการ ครูผู้สอนใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า โรงเรียนจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและเหมาะสม และโรงเรียนมีการติดตามและตรวจสอบ การใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

9. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ในเรื่องการบริหารทรัพยากรพบว่าระดับปัจจัยการบริหารโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 4 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือครูผู้สอนเข้าใจ และยอมรับเป้าหมายของโรงเรียน บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและ เป้าหมายการทำงานของครูสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำ เป้าหมายของโรงเรียนมากำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

10. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ในเรื่องสภาพแวดล้อมส่งเสริมการปฏิบัติงาน พบว่าระดับปัจจัย การบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 4 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของครู ผู้บริหารงาน โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารโรงเรียนประกาศยกย่อง

ชมเชยบุคลากรในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานดี และผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลไปใช้บริหารงานและวางแผนในโอกาสต่อไป

11. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ในเรื่องประสิทธิภาพของการติดต่อสื่อสาร พบว่าระดับปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 3 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือผู้บริหารโรงเรียนมีการชี้แจงสร้างความเข้าใจร่วมกันกับคณะครูเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการปฏิบัติงานและแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้คณะครูทราบ ผู้บริหารโรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงาน ตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการ และการติดต่อประสานงานในโรงเรียนเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว

12. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ในเรื่องภาวะผู้นำและการตัดสินใจ พบว่าระดับปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 3 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นผู้นำและมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างครู และผู้ปกครองและชุมชนผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการตัดสินใจที่เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นที่ยอมรับของคณะครู

13. ระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ในเรื่องการปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่ พบว่าระดับปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 5 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือผู้บริหารโรงเรียนมีความยืดหยุ่นในการบริหารงานตามสถานการณ์และข้อจำกัด ผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพและประสิทธิภาพในการทำงานอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนบริหารงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และครูผู้สอนปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า

1. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผดุงคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา และด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

2. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยภาพรวมพบว่าการดำเนินงานของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 12 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากคือสถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการ โดยให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมสถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ วิชาการ บุคคลงานและบริหารทั่วไป ครบครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและทันสมัย สามารถให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องได้สะดวกและรวดเร็ว สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงคุณภาพความสามารถและศักยภาพของโรงเรียน มีการนำข้อมูลและสารสนเทศมาจัดทำอย่างเป็นระบบ สรุปเป็นภาพรวมเข้าใจง่ายและกะทัดรัด และสถานศึกษาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพียงพอและเป็นปัจจุบัน

3. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 6 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากคือ สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สถานศึกษามีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่เหมาะสมกับสถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น

4. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมพบว่าการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 7 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือสถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีการจัดทำ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3-5 ปี สถานศึกษามีการตั้งคณะทำงาน เพื่อเตรียมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อตัดสินใจเลือกประเด็นที่จะดำเนินการเขียนเป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาและสถานศึกษาดำเนินการชี้แจงรายละเอียดของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาก่อนนำไปปฏิบัติ ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

5. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 8 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้เรียนรู้ ฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเอง และทีมงานอย่างต่อเนื่อง ใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการและควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีผลการดำเนินงานสำเร็จตามพันธกิจ และเป้าหมาย และมีการสรุปและรายงานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

6. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 8 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือสถานศึกษามีการตรวจสอบและทบทวนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการดำเนินงานตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบและทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการตรวจสอบและทบทวนด้านกระบวนการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์และวิธีสอนที่ตอบสนองต่อผู้เรียน มีการตรวจสอบและทบทวนการบริหารจัดการและการบริหาร โครงสร้างขององค์กร มีการทบทวนวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษาและสถานศึกษามีการตรวจสอบและทบทวนด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียน ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการตรวจสอบและทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

7. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 9 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ สถานศึกษามีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกกลุ่มประสบการณ์/ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น มีการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีผู้รับผิดชอบการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชัดเจนและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา มีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมและสถานศึกษามีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่เหมาะสมและวิธีการที่หลากหลาย มีการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านครูตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านผู้บริหารตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษามีการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านชุมชนตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 7 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือสถานศึกษามีการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป มีการรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อต้นสังกัด สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นปีการศึกษา สถานศึกษามีข้อมูลการดำเนินงานคุณภาพการศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก มีการกำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี

9. ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง 8 ข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือสถานศึกษาดำเนินการวางแผนจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินงานตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษามีการทำความเข้าใจเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีการรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการประเมินผลตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินงานประกันคุณภาพโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์

เชิงบวกกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.817 ด้านลักษณะองค์กรและลักษณะของสภาพแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.781 และ 0.733 ตามลำดับ และด้านลักษณะบุคลากรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.691 ในขณะที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัวก็มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อกันในทุกตัวแปร และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่าตัวพยากรณ์ที่ถูกเลือกเข้ามาเป็นอันดับแรก คือ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เท่ากับ 0.668 หรือ 66.8 % เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ลักษณะองค์กรเข้าไป พบว่ามีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เท่ากับ 0.710 หรือ 71.0 % เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ลักษณะบุคลากรเข้าไป พบว่ามีความสัมพันธ์กับมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เท่ากับ 0.715 หรือ 71.50 %

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัจจัยการบริหารที่มีอำนาจพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ปัจจัยด้านลักษณะองค์กรและปัจจัยด้านลักษณะบุคลากร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมทั้ง 3 ปัจจัย เท่ากับ 0.846 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปัจจัยทั้งสามด้านรวมกัน สามารถทำนายการประกันคุณภาพภายในของได้ 71.50 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าตัวแปรปัจจัยทั้ง 3 ด้าน มีความเหมาะสมในการนำเข้ามาในสมการพยากรณ์ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ค่าความคลาดเคลื่อน (SEB) คะแนนมาตรฐาน (BETA) ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์เพื่อสร้างสมการถดถอย ผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 3 ตัวแปรซึ่งสามารถเรียงลำดับการเข้าสู่สมการตามการวิเคราะห์พหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ได้ดังนี้ ตัวแปรแรกที่เข้าสู่สมการคือ

ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ลำดับต่อมาคือตัวแปรด้านลักษณะองค์การ และตัวแปรด้านลักษณะบุคลากร ตามลำดับ ส่วนตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมถูกตัดออกจากสมการ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้ดังนี้

สมการในรูปของคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.451 + 0.486 X_4 + 0.302 X_1 + 0.114 X_3$$

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา = 0.451 (นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ)
+ 0.302 (ลักษณะองค์การ) + 0.114 (ลักษณะบุคลากร)

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.473 X_4 + 0.323 X_1 + 0.111 X_3$$

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา = 0.473 (นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ)
+ 0.323 (ลักษณะองค์การ) + 0.111 (ลักษณะบุคลากร)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทำให้ทราบระดับปัจจัยการบริหารและระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านคือ ด้านลักษณะองค์การ ลักษณะสภาพแวดล้อม ลักษณะบุคลากรและนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ว่า ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าได้มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น ตามแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา โดยได้มุ่งเน้นดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น โรงเรียนจึงมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย จัดโครงสร้างองค์กร ทรัพยากรงบประมาณและเทคโนโลยีต่างๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เอื้อต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในทุกๆ ด้าน ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดประชุมสัมมนาผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องผลงานวิจัยของ ราช จันทร์กลัด (2535, 158-159) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่าปัจจัยการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก รวมทั้งวีระพงษ์ ไตรสีวะกุล (2545, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในสหวิทยาเขตเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่ามีปัจจัยการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาปัจจัยการบริหาร ด้านลักษณะองค์การอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการพัฒนาการบริหารการศึกษาให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทำให้มีความกระตือรือร้นในการร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อนำสถานศึกษาสู่เป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแห่งชาติ พ. ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และ 40 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนางานในด้านต่างๆ โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีระบบบริหารจัดการที่ดี และให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลโดยเน้นหลักความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม ความโปร่งใส หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาองค์กร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินต์ นิ่มอนงค์ (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบศักยภาพของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษาของเขตการศึกษา 1 พบว่าระดับศักยภาพของสถานศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในด้านลักษณะขององค์การการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญเกียรติ ดวงสุวรรณ (2545, 157-158) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยใช้ตัวแบบของ สเตียร์ส (Steers) เป็นแนวทาง ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหาร ด้านลักษณะองค์การอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยการบริหารด้านลักษณะของสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าให้ความสำคัญกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เห็นคุณค่าและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ โดยให้กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนา

บุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุสุมา วิเศษ (2548, 131) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการดำเนินงานปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านลักษณะองค์การ ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม และด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยการบริหารด้านลักษณะของบุคลากรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษา 5 ด้าน คือ การปฏิรูประบบการศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา การปฏิรูประบบครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความตื่นตัว และปรับตัวเพื่อพัฒนาตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546, 345-353) ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริม ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ได้แก่การที่ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ทুমเท สนใจใฝ่เรียนรู้ ครูมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ครูมีความสนใจใฝ่รู้และทัศนคติที่ดีในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีขวัญกำลังใจในการทำงาน ครูมีความเอาใจใส่ต่อการสอนและครูมีความภาคภูมิใจในโรงเรียนของตน และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ทศนีย์ หมู่คำ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่าความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดกำแพงเพชร ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชุมชน ด้านการเรียนการสอน และด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยการบริหารด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้ประชุมเพื่อสร้างความพร้อมในการปฏิบัติงานยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประจำทุกเดือน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนในด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์เพิ่มเติมและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้โดยพัฒนาระบบบริหารงานสารสนเทศโดยใช้คอมพิวเตอร์บันทึกข้อมูลเพื่อการบริการจัดการ ให้สถานศึกษาทุกแห่งสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีเว็บไซต์เพื่อการให้บริการทางการศึกษา สถานศึกษามีการวางแผนแบ่งงาน และมอบหมายงาน โดยคำนึงถึง

ความสามารถของบุคลากร การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับทราบสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา ทรัพย์เสถียร (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผล ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ พบว่าโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะของนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติโดยเฉพาะกับกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางที่มีจำนวนบุคลากรมาก และมีความซับซ้อนของโครงสร้าง การบริหารมากกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหาร และวางแนวทางการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษารายชื่อของ วีระพงษ์ ไตรศิวะกุล (2545, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ที่พบว่าระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมพบว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าอาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครศรีธรรมราช เขต 4 ส่วนใหญ่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสนองนโยบายปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47, 48 ซึ่งกำหนดให้โรงเรียนจัดให้มีการดำเนินการตามระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545, 29 – 30) จากสาระตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ทำให้โรงเรียนทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญศรี มลิวัลย์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวราชบุรีธานี

เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สามารถ โสภางค์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากสูงไปหาลำดับที่ได้นี้คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการผุ้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทร สุวัชรชัยดิวงค์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการผุ้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เช่นกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงดาว ทองผ่อง (2545, 109) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่พบว่ามีการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ ชาดิชาย พิมพ์ไธย (2543, 56) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสามารถใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีการตื่นตัวให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในเพิ่มมากขึ้น

จะเห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภาคเอกชน ได้จัดให้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดนิทรรศการ เผยแพร่ความรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา จะมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาหลายแห่งให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เมื่อแยกพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในแต่ละด้านผลการวิจัยพบว่า

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือให้สถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นต่อการวางแผน เพราะว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานซึ่งมุ่งสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนมีคุณภาพ จะพัฒนาให้เป็นผู้มีความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจนและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการจัดทำวิสัยทัศน์และภารกิจเพื่อจัดทำแผนดังกล่าว ต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น เช่น ที่ตั้งของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน สภาพผู้เรียน จุดเด่นจุดด้อยในด้านต่างๆ ภาพรวมจุดยืนของสถานศึกษาเพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุมาตรฐานหลักสูตร การจัดทำระบบสารสนเทศในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในองค์กร ต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนตัดสินใจ กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สารสนเทศที่แสดงถึงผลการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาและนำมาปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สืบเนื่องจากการที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงรายงานผู้ปกครอง ชุมชน และสาธารณชนให้รับทราบ สารสนเทศส่วนนี้จึงเป็นการนำข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 4 ส่วนที่กล่าวข้างต้นมาสรุปเป็นภาพรวมที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด ระบุผลสำเร็จตามสภาพและผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น ได้แก่ คุณภาพด้านผู้เรียน คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน คุณภาพด้านการบริหารจัดการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน สรุปได้ว่าการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ การจัดโครงสร้างบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วม มีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่าย ทุกคน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทาง เสนอแนะและจัดให้มีข้อมูลเพียงพอในการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพ

การศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ไชยภาค (2545, 147 – 148) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดจันทบุรี พบว่าการดำเนินงานด้านการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่าโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากขึ้น มีการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องพัฒนาให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามาตรฐานโรงเรียนเป็นเป้าหมายหลักของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในส่วนของกาหนดมาตรฐานในระดับสถานศึกษานั้น ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียควรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาตรฐานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ มีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดและเกณฑ์ไว้แปลผลและตัดสินการผ่านเกณฑ์มาตรฐานหรือบอกว่ามีมาตรฐานในระดับคุณภาพใด มาตรฐานและตัวบ่งชี้ เป็นเครื่องกำหนดทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองต้องร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องตอบตนเองให้ได้ว่ากิจกรรมที่ตนเองจัดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนนั้นมีกิจกรรมใดบ้างที่จะทำให้ตัวบ่งชี้และมาตรฐานใดบรรลุผล มีตัวบ่งชี้และมาตรฐานใดบ้างที่ยังไม่มีกิจกรรมใดๆ ที่มาช่วยผลักดันให้เกิดขึ้น มาตรฐานการศึกษาเป็นกุญแจที่สำคัญ และเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาด้านมาตรฐานการศึกษาต่ำ คุณภาพผู้เรียนต่ำ ย่อมส่งผลกระทบต่อสถานภาพของครูและผู้บริหาร ฉะนั้นจึงต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์มาจากมาตรฐานการศึกษาจากหลายหน่วยงาน และมุ่งเน้นให้มาตรฐานของสถานศึกษามีความสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน สรุปได้ว่าการพัฒนามาตรฐานการศึกษา คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษาท้องถิ่น และให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินต์ นิ่มอนงค์ (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่ององค์ประกอบศักยภาพสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 พบว่าคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ วิทยา วรรณประพันธ์ (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตการศึกษา 15 พบว่าคุณภาพการจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกรอบงานเพื่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่สถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพผู้เรียนที่สูงขึ้นด้วยกระบวนการพัฒนาที่สนองตอบปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่าการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยคำนึงถึงวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีแนวปฏิบัติที่ครอบคลุมการพัฒนาทุกโครงการและทุกกิจกรรม บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับมีหน้าที่ในการบริหารงานจะต้องมีการวางแผนในการทำงาน เพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์ ช่วยลดความซ้ำซ้อนของงาน และช่วยในการประสานทรัพยากรของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารมีความมั่นใจในการบริหารมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มอบนโยบายในการวางแผนว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำโดยให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆ ได้แก่ นโยบายและเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดโดยรัฐ และต้องเกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำอย่างเป็นระบบ จากบุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพผู้เรียนมาอภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้ได้ประเด็นต่างๆ อย่างชัดเจน และให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545, 16-32)

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินภายนอกให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษา 2548 จึงทำให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้มอบนโยบายในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา กล่าวว่ นอกจากการวางแผนที่ดี ถูกต้องตามหลักวิชาการ การกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพแล้ว

จะต้องมีการปฏิบัติตามแผน มิฉะนั้นแผนที่จัดทำอย่างดีก็จะไร้ประโยชน์ ซึ่งบุคลากรของสถานศึกษาจะต้องมีความเข้าใจและเตรียมขั้นตอนการดำเนินงาน และในระหว่างดำเนินงานตามแผนจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะ เพื่อใช้ประกอบการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายปฏิบัติงานอย่างมีความสุข โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแลกำกับติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ต้องให้ความสำคัญดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นปกติวิสัย มิใช่การปรับปรุงพัฒนาเฉพาะช่วงที่มีการตรวจเยี่ยมเท่านั้น สรุปได้ว่าการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การกำกับ ติดตาม นำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมุ่งให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางสถานศึกษาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมาย จุดเน้นและทิศทาง การพัฒนาสถานศึกษา เป็นการนำข้อมูลการดำเนินงานและผลการดำเนินการของสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาพิจารณาเปรียบเทียบว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด หาสาเหตุตลอดจนแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา เพื่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสำคัญเนื่องจากเป็นกระบวนการติดตามรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานตามแผน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานศึกษาได้วิเคราะห์ตนเอง เพื่อทราบความก้าวหน้าจุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงานนำไปสู่การร่วมกันปรับปรุงพัฒนา และตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคคลจากภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ในการตัดสินใจกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป สรุปได้ว่าการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา คือ การให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ เพื่อสรุปผลและนำผลมาปรับปรุงพัฒนางานต่อไป (กรมวิชาการ, 2544, 7-39)

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาซึ่งดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ 1. การประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามกลุ่มประสบการณ์หรือสาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่สำคัญตามหลักสูตร เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในทุกระดับชั้น หรือช่วงชั้นของสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประสบการณ์หรือกลุ่มสาระ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความสามารถในการอ่าน การคิด การวิเคราะห์ การเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยเครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐาน ขณะเดียวกันหน่วยงานในสังกัดจะต้องดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกระดับชั้นของทุกสถานศึกษา เพื่อเทียบเคียงผลการประเมินกับเกณฑ์ มาตรฐานกลาง และยกระดับคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระบุว่าให้สถานศึกษา จัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้น ที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในทุกกลุ่มประสบการณ์หรือวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน และให้นำหลักฐานข้อมูล ผลการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน 2. การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานสถานศึกษาที่ร่วมกันกำหนดในทุกมาตรฐาน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามขั้นตอนของการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา สรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพการศึกษา เน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกช่วงชั้นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และคุณลักษณะที่สำคัญตามหลักสูตรด้วยเครื่องมือมาตรฐานและประเมินมาตรฐานสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545, 38-39)

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 ว่า สถานศึกษาจะต้องรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเรียกเอกสารนี้ว่ารายงานประจำปีหรือรายงานการประเมินตนเอง เอกสารนี้จะช่วยให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนจะได้ทราบถึงผลการจัดการศึกษาและระดับคุณภาพของสถานศึกษาแห่งนั้น ซึ่งได้มีการระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ว่า สถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนปรับปรุงพัฒนาคุณภาพต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544, 40-43)

ด้านการผุดงระบบประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อย ทำให้การดำเนินงานการติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนและประเมินผล ทั้งช่วงก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และช่วงหลังดำเนินการ และการนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา เป็นไปโดยไม่ยุ่งยากและสามารถกระทำได้อย่างต่อเนื่อง การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการส่งเสริมสนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรูปแบบนวัตกรรม เทคนิควิธีการประกันคุณภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อย 3 ปีต่อ 1 ครั้ง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542, 43)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสมร แป้งหอม (2545, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุณีย์ ทองห่อ (2548, 98) ที่ศึกษาเรื่องเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเป็นความสัมพันธ์ทางบวกเช่นเดียวกับ สุชาย จินะเสนา (2548, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการนำโรงเรียนเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, 51) ได้กล่าวถึงบทบาท

ของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหารเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผน การนำผลจากการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษาและการรายงานผลให้สาธารณชนรับทราบ

ดังนั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษาทุกแห่ง และถือเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารที่ขาดไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะเป็นขั้นสำคัญที่จะสะท้อนกลับให้ผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้รับรู้ถึงระดับคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งนอกจากจะส่งผลดีต่อบุคลากรในโรงเรียนแล้วยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการคือ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีศักยภาพที่จะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

4. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ปัจจัยการบริหารที่มีอำนาจพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ปัจจัยด้านลักษณะองค์กรและปัจจัยด้านลักษณะบุคลากร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมทั้ง 3 ปัจจัย เท่ากับ 0.846 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปัจจัยทั้งสามด้านรวมกัน สามารถทำนายการประกันคุณภาพภายในของได้ 71.50 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าตัวแปรปัจจัยทั้ง 3 ด้าน มีความเหมาะสมในการนำเข้ามาในสมการพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) ค่าความคลาดเคลื่อน (SEB) คะแนนมาตรฐาน (BETA) ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์เพื่อสร้างสมการถดถอย สามารถเขียนสมการพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้ดังนี้

สมการในรูปของคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.451 + 0.486 X_4 + 0.302 X_1 + 0.114 X_3$$

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา = 0.451 + 0.486 (นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ)
+ 0.302 (ลักษณะองค์กร) + 0.114 (ลักษณะบุคลากร)

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.473 X_4 + 0.323 X_1 + 0.111 X_3$$

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา = 0.473 (นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ)
 + 0.323 (ลักษณะองค์การ) + 0.111 (ลักษณะบุคลากร)

สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ สามารถเป็นตัวพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สอดคล้องกับแนวคิดของ วรชัย เยาวปภาณี (2545, 4) ที่กล่าวว่านโยบายเป็นสิ่งสำคัญและมีบทบาทอย่างยิ่งในการเริ่มต้นงานวางแผนพัฒนา เพราะนโยบายเป็นแนวทางซึ่งใช้เป็นกรอบกำกับ กำหนดทิศทางการดำเนินงานและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนางานในครั้งนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการศึกษาของสตีเยอร์ส (Steers, 1977, 136 อ้างถึงใน กุสุมา วิเศษ, 2548, 13-20) พบว่าองค์การจะประสบความสำเร็จได้ดี ก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีความสามารถที่จะกำหนดลักษณะของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้จำเพาะเจาะจงและชัดเจน และสอดคล้องกับแนวคิดของปีเตอร์ (Peter, 1993, 76 อ้างถึงใน สมจิตร แก้วนาค, 2540, 79) ซึ่งได้เสนอแนวคิดและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาในประเทศออสเตรเลีย ที่กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาว่าต้องยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างชัดเจน และผลการวิจัยของ จากอบส์และจิลสัน (Jacobs and Jillson, 1974, 12 อ้างถึงใน ภิรมย์ โชติแดง, 2543, 100) ซึ่งศึกษาสาเหตุของการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพที่พบว่าสาเหตุหนึ่งคือ ขาดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การที่ชัดเจน ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในจึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (2544, 50) กล่าวว่าถ้าจะให้การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยสำเร็จ ต้องกำหนดเป้าหมาย การกิจของสถานศึกษาให้ชัดเจน และจากการที่ทุกโรงเรียนต่างก็ต้องกำหนดระดับความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นเพื่อประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้โรงเรียนดำเนินการกำหนดเป้าหมายจากมาตรฐานของหน่วยเหนือ และของหน่วยงานเฉพาะตนที่ได้พัฒนาขึ้น โดยเน้นเป้าหมายคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายควรกำหนดโดยทีมงาน และต้องมีแนวปฏิบัติที่สามารถอธิบายการดำเนินงานให้สามารถนำไปปฏิบัติได้สามารถแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่วัดได้สะดวก สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, 122) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงหลักในการบริหารมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายของสถานศึกษาว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด จึงจะสามารถจัดคน จัดเงินและจัด

อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม อนึ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษามาโดยลำดับนับตั้งแต่เป้าหมายในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และมาตรฐานโรงเรียน

จากข้อค้นพบดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติของโรงเรียน และหน่วยงานหรือองค์การที่เกี่ยวข้อง ที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้จัดให้มีการประชุมชี้แจงด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับสูง

2) ลักษณะองค์การ สามารถเป็นตัวพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 องค์การจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อองค์การมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของบุคลากร รวมทั้งมีการมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมณ บริสุทธี (2541, 159 – 160) ซึ่งศึกษากระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่าการบริหารโรงเรียนในด้านการจัดครูเข้าสอนนั้น ให้เลือกตามความถนัดและความสนใจมากที่สุด นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจในขอบเขตที่กำหนดและมีอิสระในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของเมอร์เรย์ (Murray, 1996, 269 อ้างถึงใน สมจิตร แก้วนาค, 2543, 46) ซึ่งศึกษาศักยภาพของชุมชนออสเตรเลียต่อการใช้ระบบบริหารคุณภาพ TQM ที่พบว่าการร่วมมือของทีมงานควรมีให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมอบอำนาจบทบาทและมอบหมายความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพและโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคนได้ทำงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง ตลอดจนจัดหาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

3) ด้านลักษณะบุคลากร สามารถเป็นตัวพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ลักษณะของบุคลากรมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชญานิชฐ์ พุกเถื่อน (2536, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยได้สรุปและจำแนกปัจจัยหรือองค์ประกอบที่นอกเหนือจากสติปัญญาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียน ได้แก่ปัจจัยด้านครูผู้สอน และผลการวิจัยของ จูไรรัตน์ สุครุ่ง (2539, 132) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาพบว่า ในด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการ คือความสามารถ ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการมีมนุษยสัมพันธ์ ส่วนในด้านคุณลักษณะของตัวครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการ พบว่าคือครูที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพในขณะเดียวกันผลการวิจัยของเซอร์ยาดี (Suryadi, 1994, 56 อ้างถึงใน เข้มทอง ศิริแสงเลิศ, 2540, 70) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย ที่พบว่าครูเป็นปัจจัยที่กระตุ้นและใช้ประโยชน์จากปัจจัยอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ครูเป็นปัจจัยเดียวที่ใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา และครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาได้มากที่สุด ลักษณะของบุคลากรในโรงเรียนที่จะทำให้การประกันคุณภาพภายในประสบความสำเร็จ บุคลากรในโรงเรียนต้องมีความผูกพัน หรือสนใจต่อเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามบทบาทที่กำหนดไว้ ดังที่ สเตียร์ส (Steers, 1977, 113 อ้างถึงใน กุสุมา วิเศษ, 2548, 13-20) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะของบุคลากรในองค์กร สิ่งที่ต้องพิจารณาคือความผูกพันต่อองค์กร และการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ผลการวิจัยของเซอร์ชเบอร์ก (Herzberg, 1959, 4 อ้างถึงใน คำรง วัฒนา, 2547) ยังพบว่ามีปัจจัย 2 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับความพอใจและความไม่พอใจในการทำงานประกอบด้วย 1) ปัจจัยจูงใจ ได้แก่ ลักษณะของงานความสำเร็จของงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่ ความรับผิดชอบและงานที่ท้าทาย และ 2) ปัจจัยอนามัย ได้แก่ เงินเดือน สถานภาพความมั่นคง สัมพันธภาพระหว่างบุคคล นโยบาย และการบังคับบัญชา โดยทั้งนี้มีความเชื่อว่าปัจจัยจูงใจมีส่วนต่อการเพิ่มผลผลิต แต่ปัจจัยอนามัยไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น หากแต่ทั้งสองปัจจัยถือเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นที่จะป้องกันมิให้คนไม่พอใจในงานที่ทำ นอกจากนี้ความสามารถเฉพาะตัว และความสนใจของบุคคล ก็ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากทั้ง 3 ปัจจัยนี้จะรวมกันเป็นเครื่องกำหนดสมรรถนะของบุคคลในการทำงานเพื่อองค์กร ดังนั้นถ้าขาดปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งก็ยากที่จะคาดหวังได้ว่าผลการปฏิบัติงานของบุคลากรจะอยู่ในระดับสูงไปได้ และส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งขององค์กรก็คือ ความชัดเจนของบทบาทและการยอมรับ ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการปฏิบัติ คือ ความมากน้อยของความเข้าใจและการยอมรับของบุคคลเกี่ยวกับการงานที่ได้มอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่พบว่าระดับปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มากที่สุด ได้แก่ ด้านลักษณะบุคลากร ดังนั้นครูผู้สอนทุกคนควร เอาใจใส่ในการสอนและติดตามงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของ โรงเรียนและมีความผูกพันต่อโรงเรียนและมีความรู้ลึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ปฏิบัติงานให้ตรงตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรีกษาหารือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการทำงานเป็นทีม และสนใจใฝ่หาความรู้และนำแนวความคิดใหม่ๆ มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน พิจารณาความดีความชอบของครู โดยใช้ระบบคุณธรรมและครูผู้สอนปฏิบัติงานตามบทบาทและ หน้าที่ของตน ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน มอบหมายให้ครูปฏิบัติงานตรงกับความต้องการและความสามารถของตน
2. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่พบว่าระดับปัจจัยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา ด้านการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและด้านการผดุงคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นสถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับ นโยบายการศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 – 5 ปี มีการตั้งคณะทำงาน เพื่อเตรียมจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อตัดสินใจเลือกประเด็นที่จะดำเนินการ เขียนเป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนา ดำเนินการชี้แจงรายละเอียดของแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาก่อนนำไปปฏิบัติ ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ต้องมีการวางแผนการจัดทำรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปี แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อนำข้อมูล ไปใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป โดยรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อต้นสังกัด สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นปีการศึกษา และควรจัดเตรียมข้อมูลการดำเนินงาน คุณภาพการศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพ การศึกษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิปรายผลการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี และควรดำเนินการวางแผนจัดระบบประกันคุณภาพ ดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ทำความเข้าใจเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพ รายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพต่อผู้เกี่ยวข้อง

ประเมินผลตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อย่างต่อเนื่อง

3. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่พบว่าปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนต้อง เป็นผู้นำในการดำเนินงานแบบการมีส่วนร่วม โดยร่วมกันกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้ชัดเจน เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรสร้างเครือข่ายจากองค์ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและช่วยเหลือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทั้งด้านวิชาการ แรงงานและงบประมาณ

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นในปัจจัยด้าน นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ปัจจัยด้านลักษณะองค์กร และปัจจัยด้านลักษณะบุคลากร เพราะปัจจัยดังกล่าวสามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเปรียบเทียบโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จกับ โรงเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อนำมาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา